

The Power Of Feeling Powerless

I. When The Going Gets Tough...Get Praying!

1. מניין המצוות לרמב"ם - מצות עשה ה'

להתפלל לו שנאמר ועבדתם את ה' אלהיכם, עבודה זו היא תפלה

2. השגות הרמב"ן - שם

ואם אולי יהיה מדרשם בתפלה עיקר מה"ת נמנה אותו במניינו שלהרב ונאמר שהיא מצוה לעת הצרות שנאמין שהוא יתברך ויתעלה שומע תפלה והוא המציל מן הצרות בתפלה וזעקה

3. שו"ת אגרות משה - אורח חיים חלק ב סימן כה

ופשוט שאף הסוברים דתפלה הוא רק מדרבנן הוא רק לענין להתפלל בכל יום אף שאין לו צורך מיוחד אבל כשיש להאדם צורך מיוחד כמו בעת צרה יודו שהוא חיוב מן התורה להתפלל. ומפורש כן ברמב"ן בסי' מ"מ ע"ע סימן ה' עיי"ש... לכן ברור שלכו"ע מחוייבין להתפלל בעת צרה מדאורייתא אף להסוברין תפלה דרבנן. וכוננת הרמב"ן בספקו הוא אם יש לפרש הקרא על זה משום דאף בלא קרא ידעינן זה מטעם דהוא מעיקרי האמונה והוי דרשת הספרי מלעבדו זו תפלה בהכרח על כל הימים אף שלא בעת הצורך שזהו לדידיה רק אסמכתא, או שאף שא"צ קרא מ"מ יש לפרש לעבדו על זה שיתפלל בעת צרה ויהיה ע"ז עוד עשה לבד החיוב מצד עיקרי האמונה. וכיון שמצד עיקרי האמונה יש חיוב הוא חיוב גם על בן נח להתפלל בעת צרתו ויהיה לו שכר על אמונתו בהשי"ת ותפלתו אליו כמחוייב ועושה בתפלה זו דבעת צרה.

II. A Call To Attention

4. תלמוד בבלי - מסכת יבמות דף סד עמוד א

א"ר יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים

5. רבינו בחיי - פרשת בשלח פרק יד פסוק י

"ופרעה הקריב", הקריב את ישראל בתשובה לאביהן שבשמים. וזהו שאמר מיד: "וישאו בני ישראל את עיניהם" וגו', "ויצעקו בני ישראל אל ה'". תפשו אומנות אבותיהם, באברהם כתיב: (בראשית יט, כז) "וישכם אברהם בבקר אל המקום", ביצחק כתיב: (שם כד, סג) "ויצא יצחק לשוח בשדה", ביעקב: (שם כח, יא) "ויפגע במקום". ועל זה נמשלו ישראל לתולעת שנאמר: (ישעיה מא, יד) "אל תיראי תולעת יעקב", מה תולעת זו אינה מכה את הארזים אלא בפיה והיא רכה ומכה דבר קשה, כך אין להם לישראל אלא תפלה

6. תלמוד בבלי - מסכת סנהדרין דף צז עמוד ב

אם אין עושין תשובה הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב.

7. תלמוד בבלי - מסכת מגילה דף יד עמוד א

"ויסר המלך את טבעתו." אמר רבי אבא בר כהנא: גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתבאו להן לישראל, שכולן לא החזירו למוטב, ואילו הסרת הטבעת החזירן למוטב.

III. Burning Bridges

8. תורה תמימה - פרשת מטות פרק לא פסוק ז

והרמב"ם בפ"ו ממלכים ה"ז כתב וז"ל, כשצריך על עיר לתפשה אין מקיפין אותה מארבעה רוחותיה אלא משלש רוחות ומניחין מקום לבורח ולכל מי שירצה להמלט על נפשו. ובטעם הפרצה מרוח רביעית י"ל משום דאם לא הניחו להם כל פתח להמלט היו לוחמים כולם כמתאישים עד שארית כוחותיהם, והיה קשה כבושם לפני ישראל, משא"כ אם יש מקום לנוס ולהמלט

9. ספר שמואל א - פרק א

- (ח) ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לך בך הלווא אנכי טוב לך מעשרה בנים:
 (ט) ותקם חנה אחר אלקנה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת היכל ה':
 (י) והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה:
 (יא) ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעיני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' כל ימי חיי ומורה לא יעלה על ראשו:
 (יב) והיה כי הרבתה להתפלל לפני ה' ועלי שמר את פיה:
 (כ) והיה לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל פי מה' שאלתיו:

10. תלמוד בבלי - מסכת ראש השנה דף יא עמוד א

בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה

11. הגרי"ד סולובייצ'יק - הררי קדם סימן כח

ונראה דבכל הימים והשנים שהיתה חנה עקרה בלא ולד, הלא בודאי היו אלקנה וחנה עושים כיצחק ורבקה, והיא היתה מתפללת בזוית זו והוא היה מתפלל בזוית אחרת. אולם כל זה היה עד ויהי היום, אבל "ויהי היום ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לך בך הלווא אנכי טוב לך מעשרה בנים." דהיינו, מהיום אלקנה אישה משנה את הנהגתו ואומר לחנה אין מקום עוד לבכי ותחנונים וחסל סדר תפלה, כי כבר נגזרה גזירה ולא יהיו לך בנים ואין עוד תקוה, ואנכי טוב לך מעשרה בנים, וצריך לקבל את גזירת השם. ומכאן ואילך חנה נשארה לבדה בודדה בבכיתה ותחנוניה והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכה תבכה, ובו ביום חנה מגיעה להכרה שאין לה על מי להשען אלא על ה', לא על רבי לא על רב וכהן גדול כעלי הכהן ואף לא על אלקנה בעלה הצדיק אלא רק על ה' לבדו ואז נפקדה חנה. וזהו מלכיות עבודת היום של ר"ה, אין עוד מלבדו.

12. תלמוד בבלי - מסכת סוטה דף מט עמוד ב

בעקבות משיחא - חוצפא יסגא, ויוקר יאמיר, הגפן תתן פריה והיין ביוקר, ומלכות תהפך למינות, ואין תוכחת, בית וועד יהיה לזנות, והגליל יחרב, והגבלן ישום, ואנשי הגבול יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחכמות סופרים תסרח, ויראי חטא ימאסו, והאמת תהא נעדרת, נערים פני זקנים ילבינו, זקנים יעמדו מפני קטנים, בן מנוול אב, בת קמה באמה, כלה בחמותה, אויבי איש אנשי ביתו, פני הדור כפני הכלב, הבן אינו מתבייש מאביו, ועל מה יש לנו להשען? על אבינו שבשמים

IV. Every Day is an *Eis Tzarah!*

13. הרב ירוחם ליבוביץ - דעת תורה, פרשת בשלח

באמרם תפשו אומנות אבותם באו ללמוד ונמצאו מלמדים על כל סוד התפלה מגלים לנו חז"ל סוד גדול בענין תפלה הנה הכלל ישראל הרי התפללו כאן בעת צרה גדולה מן המצר המוחלט מוקפים מכל צד הים סוגר השונא רודף והחיות מן המדבר ואין כל דרך להמלט. כי סוד הדבר הוא כי אצל הכלל ישראל תמיד הנם בבחינת מן המצר מעולם אין להם על מי לסמוך ולמישהו אתר לפנות כי אם לצעוק אל ה'!

הלא באמת אין אתנו כל חילוק בין מצב של הרחבה והרוחה ובין מצב של לחץ וצרה תמיד אנו תלויים על בלימה באין ממש כל מעמד ומהלך ואל מי נבטח ומי יושיענו אין לנו ודאי להשען אלא על אבינו שבשמים והוא סוד התפלה שבאה דוקא אחרי הכרה גמורה כי אין כל מצב זולתו ית' אין עוד מלבדו וזהו ענין תפשו אומנות אבותם כי באו אז לדרגת אבותם הקדושים אשר הם היו תמיד מן המצר לקרוא אך בשם ה' כי על כן כל המצבים אחד הם מצב הרחבות כמצב של צרה ולחץ כי רק הוא מושיענו

14. Rabbi Joseph B. Soloveitchik (Reflections of the Rav, Vol. 1, pp. 79-82)

“The views of Maimonides and Nachmanides can be reconciled. Both regarded prayer as meaningful only if it is derived from a sense of *tzarah*. They differ in their understanding of the word. Maimonides regarded daily life itself as being existentially in straits, inducing in the sensitive person feelings of despair, a brooding sense of life’s meaninglessness, absurdity, lack of fulfillment. It is a persistent tzarah which exists bechol yom, daily. The word *tzarah* connotes more than external trouble; it suggests an emotional and intellectual condition in which man sees himself as hopelessly trapped in a vast, impersonal universe, desolate, without hope. Certainly, the Psalmist’s cry, מן המצר קראתי י-ה, *Out of my straits, I have called upon the Lord* (118:5), refers to an inner, rather than an externally induced, state of constriction and oppression.

Out of this sense of discomfiture prayer emerges. Offered in comfort and security, prayer is a paradox, modern methods of suburban worship and plush synagogues notwithstanding. The desire for proximity of wife and children at services comes from a need for security and comfort. Real prayer is derived from loneliness, helplessness, and a sense of dependence.

The two types of *tzarah* vary in many aspects. The "surface *tzarah*" of Nachmanides is an external crisis which arises independently of man. It emerges out of the environment and usually appears suddenly. Our plight is discernible to the eye; we see it, feel it, suffer pain and anxiety. One need not be a reflective, introspective or a brooding type to perceive this crisis; the simplest person experiences it, whether it be poverty, illness, famine, war, or death. It strikes like a hurricane...

The "depth *tzarah*" of Maimonides, however, is an inner, personal, clandestine, and undefined crisis which is not readily manifest to the eye; it is perceived only by thinking and sensitive persons who wish to identify with it. It can be evaded, shunted aside by superficial people, who will thereby avoid being affected. Others, however, search for it and willingly accept it. The "depth crisis" is clearly beyond solution, it is an existential reality, a condition of human existence. It will be felt more poignantly by persons of greater intelligence and

imaginative perception; the wiser and more sensitive one is, the greater the crisis. It is rooted in man's essence, his metaphysical origin. It is existential, not social, political, or economic.

The Torah bids man to actively combat and possibly eliminate superficial, external crises. The ills of poverty, disease, and war are debilitating and impair our spiritual freedom. However, the Torah encourages man to submit to and embrace the experience of the "depth crisis."

Thereby does man truly grasp the reality of his condition and become stirred to great heights of the spirit. For this "depth crisis," there is no solution except prayer. "Surface crisis" can be overcome; the existential crisis can only be met by prayer."

Takeaways:

1. Everyone agrees one must daven at a time of need; it is an expression of *emunah* (R' Moshe)
2. It isn't a *chutzpah*; we're responding to call of Hashem who sent us a wake up (R' Bechaye)
3. *Tefillah b'eis tzarah* is most powerful form of prayer; we finally recognize *ein od m'levado*
4. Goal is to have this attitude **every day**, realize how much we need Hashem (R' Soloveitchik)
5. Practically: every *bracha* is a reminder of our neediness and how only Hashem (אֱלֹהִים) provides